



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 27/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. H., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o., B. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. R. H., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva

podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že žalobou z 20. januára 1999 sa S., a. s., B. (ďalej len „žalobca“), na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhal od sťažovateľky zaplatenia sumy 367 650 000 Sk s 20 % úrokom z omeškania od 15. októbra 1999 do zaplatenia. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že so sťažovateľkou uzavrel 5. júna 1996 zmluvu o reklame, podľa ktorej mu sťažovateľka na základe zmluvy o spolupráci s futbalovým klubom ŠK S. mala poskytnúť reklamu formami taxatívne vymedzenými v čl. II zmluvy a žalobca mal záväzok uhrádzať každý rok počas platnosti zmluvy na účet sťažovateľky 55 mil. Sk podľa dohodnutého splátkového kalendára. Platnosť a účinnosť zmluvy bola dohodnutá do 30. júna 2003. Dodatkom k zmluve z 2. septembra 1998 účastníci zmenili predmet zmluvy tak, že podľa čl. I sa zmluva rozšírila o záväznú spoluprácu sťažovateľky so Slovenským futbalovým zväzom, ktorý organizačne zabezpečuje medzinárodné futbalové stretnutia na štadióne futbalového klubu SK S.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 45 Cb 7/99 z 18. novembra 2002 vyhovel žalobe a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi sumu 367 650 000 Sk s 20 % úrokom od 26. marca 1999 až do zaplatenia.

Krajský súd sa podľa sťažovateľky *„stotožnil s právnym názorom žalobcu, že žalovaná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom z troch dôvodov, a to pre jej rozpor s § 64 Obch. zákonníka, s § 8 ods. 2 zákona o štátnom podniku a s dobrými mravmi podľa § 39 Obč. zákonníka. Krajský súd došiel k záveru, že uzavretím žalovanej zmluvy zakladatelia našej spoločnosti konali v rozpore s § 64 Obch. zákonníka, lebo táto zmluva nesúvisí so vznikom žalovanej spoločnosti, ale je priamo výkonom podnikateľskej činnosti spoločnosti. Zo správy Najvyššieho kontrolného úradu vyplýva, že nebola preukázaná realizácia reklamy dohodnutá v zmluve. Predmetná zmluva bola len zastieracím úkonom*

*pre faktické darovanie finančných prostriedkov na športovú činnosť futbalového klubu. Takéto darovanie je však podľa § 8 zákona o štátnom podniku neprípustné. Žalobca plnil na základe neplatného právneho úkonu, čím na našej strane vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré sme podľa § 451 ods. 1 Obč. zákonníka povinní vydať žalobcovi. Pokiaľ na základe neplatnej zmluvy získal prospech aj žalobca, je našou vecou, aby sme takéto obohatenie vyčíslili a domáhali sa jeho vydania podľa § 457 Obč. zákonníka.“.*

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 7 Obo 55/03, 7 Obo 113/03 z 28. augusta 2003 na základe odvolania sťažovateľky zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z 18. novembra 2002 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka uviedla, že podľa právneho záveru najvyššieho súdu „zmluva o reklame z 5. 6. 1998 v spojení s dodatkom z 2. 9. 1998 nie je absolútne neplatná pre jej rozpor s § 64 Obch. zákonníka. Najvyšší súd ďalej konštatoval, že doteraz vykonané dokazovanie nedáva podklad pre rozhodnutie, že predmetná zmluva je zastieracou zmluvou. Predovšetkým nie je zrejmé, akým spôsobom a v akom rozsahu sme skutočne realizovali reklamu pre žalobcu, či dohodnutá odmena za reklamu zodpovedá obvyklej praxi u žalobcu uzatvárať obdobné zmluvy s inými subjektmi. Odvolací súd vytkol súdu prvého stupňa nesprávne posúdenie vzájomného synalagmatického vzťahu medzi účastníkmi. Žiadny z účastníkov neplatnej zmluvy sa nemôže domáhať vrátenia poskytnutého plnenia bez toho, aby sám vrátil plnenie, ktoré prijal. Tejto zákonnej konštrukcii v zmysle § 457 Obč. zákonníka nezodpovedá ani žalobný petit ani výrok rozsudku.“.

Krajský súd v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 45 Cb 7/99 z 31. marca 2004 opätovne vyhovel žalobe upravenej podaním zo 14. januára 2004 a sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 367 650 000 Sk s 20 % úrokom od 26. marca 1999 až do zaplatenia, oproti zaplateniu sumy 5 616 610 Sk zo strany žalobcu sťažovateľke. Podľa právneho záveru krajského súdu „zmluva o reklame je neplatným právnym úkonom, pretože reklama nezodpovedá účelu reklamy podľa § 2 zákona o reklame. Krajský súd došiel k záveru, že zmluva o reklame je zastieracím darovaním finančných prostriedkov zo strany žalobcu, čo odporuje § 8 ods. 2 zákona o štátnom podniku. Predmetná zmluva o reklame sa prieči aj dobrým mravom už samotným predmetom jej plnenia a jej zjavnou nevyváženosťou

*v neprospech žalobcu. Krajský súd ďalej skonštatoval, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno a nepredložil dôkazy, z ktorých by bola zistiteľná výška nákladov na reklamu a preto súd sa stotožnil so sumou 5,616.610.- Sk, ktorú uznal žalobca ako primeranú k charakteru plnenia zo strany odporcu.“.*

Na základe odvolania sťažovateľky najvyšší súd v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 7 Obo 263/2004 z 13. januára 2005 zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z 31. marca 2004 a žalobu zamietol.

*Sťažovateľka uviedla, že najvyšší súd ako odvolací súd „sa nestotožnil s názorom prvostupňového súdu, že sporná zmluva je len zastieracím úkonom pre faktické darovanie finančných prostriedkov, nakoľko v danom prípade nejde o bezplatnosť, k čomu dospel aj prvostupňový súd, keď hodnotil plnenie žalované na 5,616.610.- Sk. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že sporná zmluva nespĺňa náležitosti darovacej zmluvy stanovenej zákonom, a preto nie je ani zastieracím úkonom darovania finančných prostriedkov, a preto ani nie je v rozpore s ustanovením § 8 ods. 2 zákona o štátnom podniku.“.*

Na základe dovolania žalobcu najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom sp. zn. 1 Obdo V 48/2005 z 28. júna 2007 zrušil v poradí druhý rozsudok najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 7 Obo 263/2004 z 13. januára 2005 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Podľa dovolacieho súdu „základnou otázkou je, či sporná zmluva označená ako zmluva o reklame z 5. 6. 1998 spolu s dodatkom z 2. 9. 1998 zodpovedá účelom reklamy podľa § 2 zákona o reklame, či je v súlade so zákonom o štátnom podniku a či nie je v rozpore s dobrými mravmi. Dovolací súd nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, že obsah spornej zmluvy spolu s dodatkom k nej napĺňa znaky a cieľ zmluvy o reklame... Dovolací súd sa stotožnil s vysloveným názorom prvostupňového súdu, že predmetná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s § 8 ods. 2 veta druhá zákona o štátnom podniku, nakoľko tak, ako boli poskytnuté žalobcom, v tom čase štátnym podnikom finančné prostriedky žalovanému bolo takéto poskytnutie finančných prostriedkov podľa zákona o štátnom podniku neprípustné.“.

Sťažovateľka sa k zásadným dôvodom rozsudku dovolacieho súdu z 28. júna 2007 vyjadrila podaním z 29. apríla 2009. Podstata jej námietok spočíva v tom, že „*dovolací Najvyšší súd SR nesprávne aplikoval na riešený právny vzťah a právne úkony zákon o reklame, v rozpore so zákonom a zmluvou uzavretou medzi účastníkmi tohto sporu nemiestne hodnotil použitie finančných prostriedkov za odstúpenie reklamných práv a nevyporiadal sa s právnym posúdením a hodnotením zmluvných vzťahov, ktoré podľa dovolacieho súdu sú simulovanými a disimulovanými právnymi úkonmi. Upriamili sme pozornosť odvolacieho súdu aj na právne záväzný názor dovolacieho súdu ohľadne rozsahu bezdôvodného obohatenia, ktoré sme povinní vydať žalobcovi.*“.

Najvyšší súd ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 v poradí druhý rozsudok krajského súdu sp. zn. 45 Cb 7/99 z 31. marca 2004 potvrdil. Ide o rozsudok, ktorý sťažovateľka napadla touto sťažnosťou.

Sťažovateľka uvádza a hodnotí dôvody, na základe ktorých bol vydaný napadnutý rozsudok odvolacieho najvyššieho súdu, takto:

«*Najvyšší súd SR v tomto rozsudku odcitoval ustanovenie § 243 ods. 1 O. s. p. a s odkazom na právnu záväznosť rozsudku dovolacieho súdu opísal z neho text:*

„*Dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vyslovil, že zmluva o reklame uzavretá medzi účastníkmi 5. júna 1998 je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, lebo obchádza zákon. Uviedol, že tak ako boli žalobcom poskytnuté finančné prostriedky žalovanému, je podľa zákona o štátnom podniku č.111/1990 Zb. absolútne neplatná. Ďalej uviedol, že poskytnutie finančných prostriedkov každý rok v sume 55 000 000,- Sk nie je možné považovať za odplatu za reklamnú činnosť, ako to má na mysli zákon o reklame. Dovolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že podľa dodatku sa odmena vyplatila jednorázovo práve pre zvýšené náklady v súvislosti so športovou činnosťou a že bola použitá na financovanie futbalového klubu. Uložil odvolaciemu súdu, ktorému vec vrátil na ďalšie konanie, vychádzať z právneho názoru, že žalovaný prijal plnenie bez právneho dôvodu a je povinný bezdôvodné obohatenie vydať žalobcovi.»*

V tejto súvislosti sťažovateľka namieta, že najvyšší súd ako odvolací súd sa vo svojom rozsudku z 21. mája 2009 nezaoberal jej pripomienkami, a to:

«1) ... že na posudzovaný zmluvný vzťah nemožno aplikovať zákon o reklame, pretože charakteristika reklamy uvedená v § 2 ods. 1 písm. a) zákona o reklame je upravená iba pre účely zákona č. 220/1996 Z. z. o reklame. Z toho potom vyplýva, že iná forma reklamy, napríklad aj uskutočňovaná podľa zmluvy o reklame z 5. 6. 1998, nie je v rozpore so zákonom. Zákon o reklame, ani iné všeobecne záväzne predpisy takejto formy reklamy žalobcu nezakazujú a tieto formy nie sú v rozpore s ďalšími v zákone o reklame deklarovanými charakteristickými znakmi a požiadavkami na reklamu (§ 2 ods. 3, § 3 ods. 2 - 5, § 4, § 6 a pod.).

O tom koniec - koncom svedčí aj to, že žalobca (a stovky ďalších subjektov vrátane štátnych) vykonával rovnakými formami a prostriedkami reklamu v stovkách ďalších prípadov a vykonáva ich doteraz.

Legálnosť (resp. nie nelegálnosť) tohto postupu vyplýva aj z toho, že zákon o daniach z príjmov medzi výdavky (náklady) vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov zákon zaraďuje aj výdavky na reklamu, a to aj u štátnych podnikov.

2) Bez povšimnutia najvyššieho súdu zostala naša námietka, že naša spoločnosť podľa citovaných zmlúv z 5. 6. 1998 a 2. 9. 1998 vstúpila do obchodno-právneho záväzkového vzťahu so žalobcom. Uzavrela právne úkony, ktoré pomenovala „zmluvou o reklame“ ale nekonala podľa zákona o reklame, na ktorý predpis sa ani zmluva a jej dodatok neodvolávajú. Vzhľadom na obsah uzavretej zmluvy a jej účastníkov citovaných zmluvu treba posúdiť podľa Obchodného zákonníka. Aj keď právne vzťahy medzi žalobcom ako objednávateľom obchodnej služby uskutočňovania reklamy a našou spoločnosťou zabezpečujúcou tieto služby nie sú ako zmluvný typ upravené výslovne v Obchodnom zákonníku, platí úprava podľa § 269 ods. 2, prvá veta Obch. zákonníka, podľa ktorého „účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy.“ Uvedený záver o nepoužitelnosti zákona o reklame pre posudzovanie zmlúv z 5. 6. 1996 a z 2. 9. 1998 vyplýva aj z toho, že naša spoločnosť žiadnu reklamu neuskutočňovala. Predmetom uvedených zmlúv medzi žalobcom a našou spoločnosťou bolo iba zabezpečiť vykonanie reklamy.

3) Pri posudzovaní citovanej zmluvy „o reklame“ nemožno hodnotiť – ako to nesprávne urobili konajúce súdy – použitie finančných prostriedkov zo strany subjektu, ktorý nebol účastníkom zmluvy ani tohto súdneho konania. Ak ŠK S. obdržal od nás finančné prostriedky za „odstúpenie všetkých výhradných, reklamných, marketingových a obchodných práv“, potom už nie je možné skúmať, ako s nimi naložil, či ich použil na svoju bežnú činnosť alebo na investície, resp. tieto otázky nemožno skúmať v tomto konaní.

4. Záver súdov, že zmluva o reklame je v rozpore s § 8 ods. 2, druhá veta zákona o štátnom podniku je nesprávny a neaplikovateľný na právny vzťah medzi žalobcom a našou spoločnosťou.

Podstatou tohto záveru je, že uzavretá zmluva o reklame je simulovaný právny úkon, pretože úmyslom zmluvných strán bolo uzavrieť darovaciu zmluvu, podľa ktorej by žalobca financoval potreby ŠK S., vrátane investičných zámerov.

Táto (aj keď nevyslovená) právna konštrukcia je nesprávna a nezodpovedá výsledkom dokazovania a skutočnému stavu veci.

Podľa § 41a Obč. zákonníka ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby. Ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý .

Ak sa najvyšší súd domnieva, že skutočnou vôľou a úmyslom žalobcu a ŠK S. bolo darovať zo štátneho vlastníctva spravovaného žalobcom 367,650.000.- Sk tomuto športovému klubu, potom sa táto vôľa netýkala našej spoločnosti, ktorá bola zmluvným partnerom žalobcu v posudzovanom vzťahu.

Najvyšší súd zrejme došiel k záveru, že disimulovaným právnym úkonom je darovacia zmluva. Okrem toho, že to nezodpovedá vôli účastníkov zmluvy o reklame (žalobcu a našej spoločnosti) ani z iných okolností nevyplýva, že došlo k disimulácii tohto typu právneho úkonu.

Už v predošlom rozhodnutí (rozsudok NS SR z 13. 1. 2005 ap. zn. 7 Obo 263/2004) najvyšší súd správne uzavrel, že nemôže ísť o darovaciu zmluvu pretože jej základnou charakteristickou črtou je bezodplatnosť plnenia obdarovaného. Preskúmaný rozsudok krajského súdu z 31. 3. 2004, č. k. 45 Cb 7/99-487 vychádza z toho, že sme poskytli plnenie

vo finančnom vyjadrení vo výške 5,616.610.- Sk. Podstatnejšie však je, že vykonané dokazovanie potvrdilo, že sme reklamu podľa dohodnutých zmluvných vzťahov uskutočňovali a poskytli platby za reklamné práva za strany ŠK S. (a koniec - koncov aj vrátane odvedenej dane z pridanej hodnoty a dane z príjmov).

Zmluva o reklame (simulovaný právny úkon) nemôže preto splňať znaky darovacej zmluvy (disimulovaný právny úkon), pretože darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a obdarovaný dar alebo sľub daru prijíma (§ 628 ods. 1 Obč. zákonníka). Bezodplatnosť je teda podstatnou náležitosťou tejto zmluvy.

5. Ani dovolací ani odvolací najvyšší súd sa bližšie nezaoberali tým, prečo je uzavretá „zmluva o reklame“ v rozpore s dobrými mravmi a teda podľa § 39 Obč. zákonníka neplatný právny úkon. Svoj záver o tom nijak bližšie nezdôvodnili.

V tejto súvislosti nevzali zreteľ ani na doterajšiu súdnu judikatúru. Odkazujeme napríklad na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 281/2005, z ktorého vyplýva, že námietku neplatnosti zmluvy pre jej rozpor s dobrými mravmi nemôže uplatniť ten z jej účastníkov, ktorý sám konal v rozpore s dobrými mravmi (z periodika Zo súdnej praxe č. 54/2006).

Z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že iniciátorom zmluvných vzťahov v tomto prípade bol žalobca a že v prvom rade on konal tak, ako to mali na mysli súdy, ak došli k záveru o rozpore právnych úkonov s dobrými mravmi.»

S prihliadnutím na uvedené sa sťažovateľka domnieva, že rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 a konaním, ktoré mu predchádzalo, došlo k porušeniu jej základného práva „na zákonný a spravodlivý súdny proces a rozhodnutie“.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že:

«... rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. 5. 2009 sp. zn. 6 Obo 170/2007-810 je neústavný a nezákonný, pretože ním a konaním, ktoré ich vydaniu predchádzalo, boli porušené ustanovenia

a) článkov 1 ods. 1, 2 ods. 2, 46 ods. 1, 144 ods. 1 a 152 ods. 4 Ústavy SR,

*b) článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd (ďalej len „Dohovor“),*

*c) § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov – /ďalej len „O. s. p.“/) v spojení s § 243d ods. 1 O. s. p. a § 1, 2, 3, 6, 132, 153 ods. 1, 157 ods. 2 O. s. p., všetko v spojení s 211 ods. 2 O. s. p.,*

*d) § 264 ods. 1, 266 ods. 1 - 3 a § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obch. zákonník),*

*e) § 39, 41a ods. 2 a § 628 a nasl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obč. zákonník),*

*f) § 8 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku (ďalej len „zákon o štátnom podniku“) a § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 220/1996 Zb. o reklame (ďalej len „zákon o reklame“),*

*3. vyslovil, že rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 21. 5. 2009 sp. zn. 6 Obo 170/2007-810 boli porušené naše základne ústavné práva na zákonný a spravodlivý súdny proces a rozhodnutie,*

*4. zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. 5. 2009 sp. zn. 6 Obo 170/2007-810 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a*

*5. priznal nám náhradu trov konania.»*

## **II.**

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS. 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

Podstatou sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že rozsudok najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009, rešpektujúci záväzný právny názor dovolacieho súdu vysloveného v rozsudku sp. zn. 1 Obdo V 48/2005 z 28. júna 2007, má také závažné nedostatky, ktoré majú za následok porušenie jej práva „na zákonný a spravodlivý súdny proces a rozhodnutie“. Podľa sťažovateľky totiž záväzný právny názor dovolacieho súdu „vychádza z nesprávneho uplatnenia a aplikácie právnych noriem – zákona o reklame, zákona o štátnom podniku, Obchodného zákonníka i Občianskeho zákonníka. Preto aj naše argumenty uvedené vo vyjadrení z 29. 9. 2009 (sťažovateľka má zrejme na mysli vyjadrenie z 29. apríla 2009, pozn.) sú novými skutočnosťami, z hľadiska ktorých dovolací súd (sčasti ani odvolací súd v pôvodnom konaní) vec neposudzoval, čo

*ovplyvňuje právnu záväznosť rozsudku dovolacieho súdu pre nové konanie a rozhodovanie.“.*

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie v občianskoprávných veciach (vrátane obchodných sporov) patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

O zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením veci možno hovoriť spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky,

prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu však nedospel k takémuto záveru.

Podstata právneho názoru dovolacieho súdu v predmetnej veci je vyjadrená v odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 takto:

*„... základnou otázkou pre zistenie, či sporná zmluva označená ako zmluva o reklame, uzavretá 5. júna 1998 spolu s dodatkami k nej, uzavretými 2. septembra 1998, je platným právnym úkonom, alebo absolútne neplatným právnym úkonom, či táto zmluva zodpovedá účelom reklamy podľa § 2 zákona č. 220/1996 Z. z., či je v súlade so zákonom o štátnom podniku č. 111/1990 Zb. a či nie je v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 2 zákona o reklame obsahuje vymedzenie základných pojmov pre účely tohto zákona a v odseku 2) citovaného ustanovenia sa vymedzuje, čo reklama nie je, na základe ktorého vymedzenia sa dovolací súd nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, že obsah spornej zmluvy spolu s dodatkom k nej napĺňa znaky a cieľ zmluvy o reklame. Z ust. § 1 písm. a) vyplýva, že reklamou sa rozumie informácia uskutočnená prostredníctvom nosičov informácií, ktorej účelom je informovať spotrebiteľa o produktoch, presvedčať a získavať ho na ich užívanie, alebo inak ovplyvňovať jeho rozhodovanie. Dojednanie v dodatku k spornej zmluve o reklame o podpore investičných zámerov, týkajúce sa obnovy a rekonštrukcie celého objektu futbalového štadióna, nenapĺňa znaky zmluvy o reklame. Účelom zmluvy o reklame je zabezpečenie reklamy produktu, subjektu za účelom informovania, presvedčania alebo získavania na ich užívanie. Dovolací súd sa nestotožnil s tvrdením, že i keď žalobca má monopolné postavenie na trhu s plynom, táto komodita je zastupiteľná inými komoditami a pri ich konkurencii reklama zohráva nemalú úlohu. Podľa názoru dovolacieho súdu žalobca má monopolné postavenie a v tomto bezkonkurenčnom prostredí sporná zmluva jej obsahom nemohla zabezpečiť účel reklamy, to jest informovať spotrebiteľa o jedinom poskytovateľovi plynu S., prípadne presvedčať spotrebiteľov a získavať ich na ďalšie využívanie. Ďalej uviedol, že poskytovanie finančných prostriedkov v sume 55 000 000,-- Sk, nebolo špecifikované, za ktorú konkrétnu reklamnú činnosť bolo dohodnuté a bolo zálohovo poskytnuté na obdobie piatich rokov v súhrnnej sume*

367 650 000,-- Sk, sa nedá považovať za dohodnutú odplatu za reklamnú činnosť, akú má na mysli zákon o reklame. Dovolací súd sa stotožnil so žalobcom, že odmena sa vyplatila jednorázovo práve pre zvýšené náklady v súvislosti so športovou činnosťou klubu a že bola použitá na financovanie futbalového klubu a teda nešlo o platbu za reklamu, ale o abstraktné sumy, uvedené vo faktúrach, vystavených podľa finančných potrieb klubu, nesúvisiacich so zabezpečením tzv. reklamy. Ďalej sa dovolací súd stotožnil s vysloveným názorom súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s ustanovením § 8 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb., nakoľko tak, ako boli poskytnuté žalobcom, v tom čase štátnym podnikom, finančné prostriedky žalovanému, nebolo to prípustné podľa zákona o štátnom podniku. Hľadisko, či žalobca v priebehu rokov uzatváral zmluvy o reklame podobného obsahu v počte 282, je pre prijatie právneho názoru pre posúdenie platnosti, resp. neplatnosti spornej zmluvy právne irelevantné. Na záver dovolací súd uložil odvolaciemu súdu s poukazom na ustanovenie § 243b ods. 1 O. s. p., aby v novom konaní vychádzal z právneho názoru, že žalovaný prijal plnenie bez právneho dôvodu a je povinný bezdôvodné obohatenie žalobcovi vydať vo výške, v ktorej mu vzniklo.“

V súvislosti so spochybňovaním záväzného právneho názoru dovolacieho súdu sťažovateľkou v predmetnom konaní najvyšší súd ako odvolací súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku z 21. mája 2009 okrem iného uviedol:

„Na základe sťažnosti S., spol. s r. o., B., Ústavný súd SR nálezom zo 16. decembra 2008, sp. zn. III. ÚS 314/07 rozhodol, že základné právo S., spol. s r. o. na súdnu ochranu nebolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2007, sp. zn. I Obdo V 48/2005. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu možno dôvody uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 28. júna 2007 rozumne zahrnúť pod zákonné znaky právnych noriem aplikovateľných v danej veci. Obsah predloženého na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v danom prípade prezentované v napádanom rozsudku z 28. júna 2007, sp. zn. I Obdo V 48/2005. Za daných okolností nie je možné kvalifikovať závery dovolacieho senátu najvyššieho súdu obsiahnuté v napádanom rozsudku ako zjavne nedôvodné, alebo arbitrárne. V tomto kontexte samotná skutočnosť, že si najvyšší súd v rámci dovolacieho konania v predmetnej veci neosvojil právne posúdenie

*výsledkov dokazovania z pohľadu sťažovateľa, nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených základných práv zaručených v ústave a dohovore.“*

Námietky sťažovateľky v podaní z 29. apríla 2009 posúdil najvyšší súd ako súd odvolací argumentujúc záväzným právnym názorom dovolacieho súdu v odôvodnení svojho rozsudku takto:

*„Dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vyslovil, že zmluva o reklame uzavretá medzi účastníkmi 5. júna 1998 je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, lebo obchádza zákon. Uviedol, že tak ako boli žalobcom poskytnuté finančné prostriedky žalovanému, je podľa zákona o štátnom podniku č. 111/1990 Zb. neprípustné a že predmetná zmluva je pre rozpor s § 8 ods. 2 druhá veta zákona č. 111/1990 Zb. absolútne neplatná. Ďalej uviedol, že poskytnutie finančných prostriedkov každý rok v sume 55 000 000,-- Sk, ktoré nebolo špecifikované a bolo poskytnuté vopred na obdobie piatich rokov v súhrne 367 650 000,-- Sk nie je možné považovať za odplatu za reklamnú činnosť, akú má na mysli zákon o reklame. Dovolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že podľa dodatku sa odmena vyplatila jednorázovo práve pre zvýšené náklady v súvislosti so športovou činnosťou klubu a že bola použitá na financovanie futbalového klubu. Uložil odvolaciemu súdu, ktorému vec vrátil na ďalšie konanie vychádzať z právneho názoru, že žalovaný prijal plnenie bez právneho dôvodu a je povinný bezdôvodné obohatenie vydať žalobcovi.*

*Odvolací súd, viazaný uvedenými právnymi závermi dovolacieho súdu, odvolaniu žalovaného nevyhovel a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 O. s. p. potvrdil.“*

V okolnostiach daného prípadu námietky sťažovateľky obsiahnuté v podaní z 29. apríla 2009 sú podstatnou súčasťou jej argumentácie a jedným z ťažiskových argumentov obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s právnymi závermi všeobecných súdov, teda s ich interpretáciou a aplikáciou príslušných právnych noriem v jej právnej veci.

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 (ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 45 Cb 7/99 z 31. marca 2004 o zaviazaní sťažovateľky zaplatiť žalobcovi sumu 367 650 000 Sk s 20 % úrokom od 26. marca 1999 až do zaplatenia, oproti zaplateniu sumy 5 616 610 Sk zo strany žalobcu sťažovateľke) dospel ústavný súd k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie síce stručne, ale napriek tomu primeraným spôsobom odôvodnil vychádzajúc zo skutkových a právnych záverov dovolacieho súdu, ktorými bol podľa § 243d ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku viazaný a ktoré z ústavného hľadiska považoval za dostatočné a relevantné aj ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 314/07 zo 16. decembra 2008.

Viazanosť nižších súdov právnym názorom dovolacieho súdu platí za predpokladu, že sa po zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu skutkový základ vo veci nezmení natoľko, že je vylúčená aplikácia právneho názoru dovolacieho súdu na nový skutkový základ.

V danej veci o takúto zmenu skutkového základu veci nešlo. Aj z obsahu odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu z 21. mája 2009 je zrejmé, že dovolací senát najvyššieho súdu reagoval na podstatné skutkové a právne závery súdu prvého stupňa aj odvolacieho súdu, ako aj právne významnú argumentáciu sťažovateľky, ktorá sa ani po zrušení v poradí druhého rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 7 Obo 263/2004 z 13. januára 2005 dovolacím súdom podstatne nezmenila.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 1564/09) ešte pripomína, že napadnuté rozhodnutie posudzuje iba z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nie je jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízii napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení najvyššieho súdu, ak tieto

nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou (IV. ÚS 270/09).

V súvislosti s namietanou nedostatočnosťou a neúplnosťou odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho a dovolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09).

V danej veci ústavný súd nezistil, že by napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 170/2007 z 21. mája 2009 bol svojvoľný a že by jeho právne závery zasahovali do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery najvyššieho súdu považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje

taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že mohlo dôjsť k ich porušeniu. Preto ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2010